

Książd Wincenty BIALIK

Dzięki uprzejmości ks. Stanisława Tokarskiego z Archiwum Diecezji Tarnowskiej

Syn Karola i Marii z domu Wołek. Urodził się 8.xi.1894 r. w Łukanowicach (parafia Wojnicz).

Rodzice wkrótce przenieśli się do Tarnowa, gdzie Wincenty ukończył szkołę podstawową i gimnazjum.

Rozpoczął studia matematyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Po roku jednak studiował już teologię w Tarnowie I tu 29.vi.1918 r. przyjął święcenia kapłańskie z rąk bpa Leona Wałęgi (1859, Moszczenica – 1933, Tuchów).

Od 1.viii.1918 r. był wikarym w Dąbrowie Tarnowskiej, gdzie wykazał dużo przedsiębiorczości sprowadzając dla uboższej ludności artykuły żywnościowe i ubrania, nieraz z daleka.

5.viii.1920 r. został wikarym w Nowym Sączu, gdzie od 13 do 15.v.1924 r. złożył egzamin proboszczowski, po czym 1.x.1924 r. udał się na studia prawnicze w Instytucie Katolickim w Paryżu. Tam w 1927, na podstawie pracy „*De matrimonio inter non baptisatos*” (pl. „*Małżeństwo nieochrzczonych*”), uzyskał doktorat. 10 lat później jego praca została opublikowana w Krakowie.

1.viii.1927 r. otrzymał urlop zdrowotny.

Od 1.viii.1929 r. był proboszczem w Przydonicy, ale wkrótce zrezygnował i już 3.x.1930 r. został katechetą w Limanowej.

W trakcie tej posługi, 10.x.1933 r., został uhonorowany godnością kanonika EC (*fac. Expositorii Canonialis*).

15.i.1934 r. został katechetą gimnazjalnym w Mielcu i dyrektorem tamtejszej bursy. „*Jako prefekt szkolny podawał uczniom nie tylko wiedzę podręcznikową, ale każdą lekcję starał się wiązać z życiem. Wprowadzał uczniów w znajomość działalności całego Kościoła, budził miłość do niego i do osoby Ojca św. Z umiłowaniem Kościoła łączyła się ściśle miłość Ojczyzny i wszystkiego co polskie. Umiał przygotować swych uczniów do ofiarnej służby Polsce. Był moderatorem Sodalicji Mariańskiej uczniów i uczennic. Podejmował się również wyczerpującej pracy w Konferencji św. Wincentego a Paulo*”.

Niektóre jego kazania były drukowane w „*Nowej Bibliotece Kaznodziejskiej*”.

„*Po wybuchu wojny w 1939 r. boleśnie przeżył klęskę narodu polskiego, ale nie załamywał rąk, starając się przyjść z pomocą wysiedlonym, zwłaszcza z Wielkopolski, podnosił na duchu wszystkich, z kim się stykał, wierząc, że przyjdzie*

Father Vincent BIALIK

Thanks to kindness of Fr Stanislaus Tokarski from Tarnów Diocese Archives

Son of Charles and Mary née Wołek.

Born on 8.xi.1894 in Łukanowice (Wojnicz parish).

Parents soon moved to Tarnów where Vincent completed his primary and secondary (gymnasium) education.

Next he commenced mathematics study at Jagiellonian University in Cracow.

After a year however moved back to Tarnów and started theological studies at Tarnów Theological Seminary. There on 29.vi.1918 was ordained by bp Leo Wałęga (1859, Moszczenica – 1933, Tuchów).

On 1.viii.1918 became a vicar in Dąbrowa Tarnowska parish where he proved his entrepreneurial skills by bringing food and clothes to the impoverished population, sometimes from very afar.

On 5.viii.1920 he became a vicar in Nowy Sącz parish where on 13-15.v.1924 he passed parish priest exams. Immediately afterwards on 1.x.1924 he moved to Paris where he undertook law studies at the Catholic Institute. In 1927 he successfully defended PhD thesis on „*De matrimonio inter non baptisatos*” (pl. „*Marriage of the unbaptised*”). 10 years later his work was published in Cracow.

On 1.viii.1927 he took sick leave.

From 1.viii.1929 he was a parish priest in Przydonice but soon resigned and on 3.x.1930 became a catechist in Limanowa.

While there on 10.x.1933 he was granted an honorary EC (*fac. Expositorii Canonialis*) canon title.

On 15.i.1934 he took the post of gymnasium catechist in Mielec and became the director of students' dormitory. „*As a prefect in the school he not only passed standard textbook knowledge to his students but attempted to tie each lecture with life examples. He introduced them into the Church as a whole, instilled love to it and to the person of Holy Father. With love of his Church love of the Homeland and everything that was Polish was intrinsically linked. He successfully prepared his students for selfless service for Poland. He was Marian Sodality moderator, both for boys and girls. He also actively engaged in St Vincent a Paulo conferences*”.

Some of his homilies were published in „*New Homiletics Library*”

„*After outbreak of war in 1939 he was deeply affected by the defeat of the Polish nation, but did not break down. Started to help people forcibly deported by the Germans, especially from the Greater Poland, attempted to raise the spirits of all*

wyzwolenie”.

Jemu samemu jednak nie było dane doczekać wolności, bo już 3.VIII.1940 r. został aresztowany i wysłany najpierw do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen, a następnie 13-14.XII.1940 r. przeniesiony do niemieckiego obozu koncentracyjnego Dachau, gdzie stał się więźniem numer 22764.

Nie załamał się wewnątrznie, nie wpadł w apatię. Nie starał się też przeżyć „za wszelką cenę”. Umacniał współwięźniów postawą pełną świętej rezygnacji i spokojnej odporności na barbarzyńskie metody obozowych katów.

Zmarł z wyczerpania i choroby 19.VIII.1942 r., pozostawiając po sobie pamięć gorliwego kapłana **CHRYSTUSOWEGO**, do końca wiernego swemu powołaniu.

Jego ciało spalono w obozowym krematorium.

W kaplicy bursy gimnazjum w Mielcu wystawiono mu epitafium.

źródła:

Jacewicz W. SDB, Woś J. SDB, „Martyrologium polskiego duchowieństwa rzymskokatolickiego”, Warszawa 1978, z. 4, s. 375-376

Jedynak A., „Martyrologia duchowieństwa diecezji tarnowskiej w okresie okupacji hitlerowskiej”, Tarnów 1971, s. 27 (mps)

Nowak A. ks., „Bialik Wincenty (1894-1942)”, w: „Polscy kanoniści (wiek XIX i XX)”, cz. 1, Warszawa 1981, s. 31-33

Olszewicz B., „Lista strat kultury polskiej (1.IX.1939 – 1.II.1946)”, Warszawa 1946, s. 15

„Słownik biograficzny nauczycieli w Małopolsce w latach II wojny światowej 1939-1945”, pod red. J. Chrobaczyńskiego, Kraków 1995, s. 349

Śliwa P. ks., Oleksiak W. ks., „Śp. ks. dr Wincenty Bialik”, Cur 111 (1961) 123-133

Ks. Nowak Adam, „Słownik Biograficzny Kapłanów Diecezji Tarnowskiej 1786-1985”, t. II, s. 53

whom he met believing the liberation will come”.

He was not to live to see it though for on 3.VIII.1940 he was arrested by the Germans and sent to Sachsenhausen concentration camp. From there on 13-14.XII.1940 he was transported to Dachau concentration camp where he received a 22764 prisoner number.

Did not falter, did not fall into apathy. Did not attempt to survive „at all costs”. Tried to strengthen fellow prisoners resolve presenting an attitude full of holy resignation and peaceful resistance to barbaric methods of camp executioners.

He perished from exhaustion and disease on 19.VIII.1942, leaving behind a memory of a zealous **CHRIST** servant faithful to his vocation till the end.

His body was burnt in camp’s crematorium.

In Mielec gymnasium dormitory an epitaph to his memory was unveiled.

sources:

Jacewicz W. SDB, Woś J. SDB, „Martyrology of the Polish Roman-Catholic clergy”, Warsaw 1978, vol. 4, p. 375-376

Jedynak A., „Martyrology of Tarnów diocese clergy during German occupation”, Tarnów 1971, p. 27 (mps)

Fr Nowak A., „Vincent Bialik (1894-1942)”, in: „Polish canons (XIX and XX century)”, part 1, Warsaw 1981, p. 31-33

Olszewicz B., „List of losses of the Polish culture (1.IX.1939 – 1.II.1946)”, Warsaw 1946, p. 15

„Lesser Poland’s teachers during II World War 1939-1945 biographical dictionary”, ed. J. Chrobaczyński, Kraków 1995, p. 349

Fr Śliwa P., Fr Oleksiak W., „Vincent Bialik, PhD, RiP”, Cur 111 (1961) 123-133

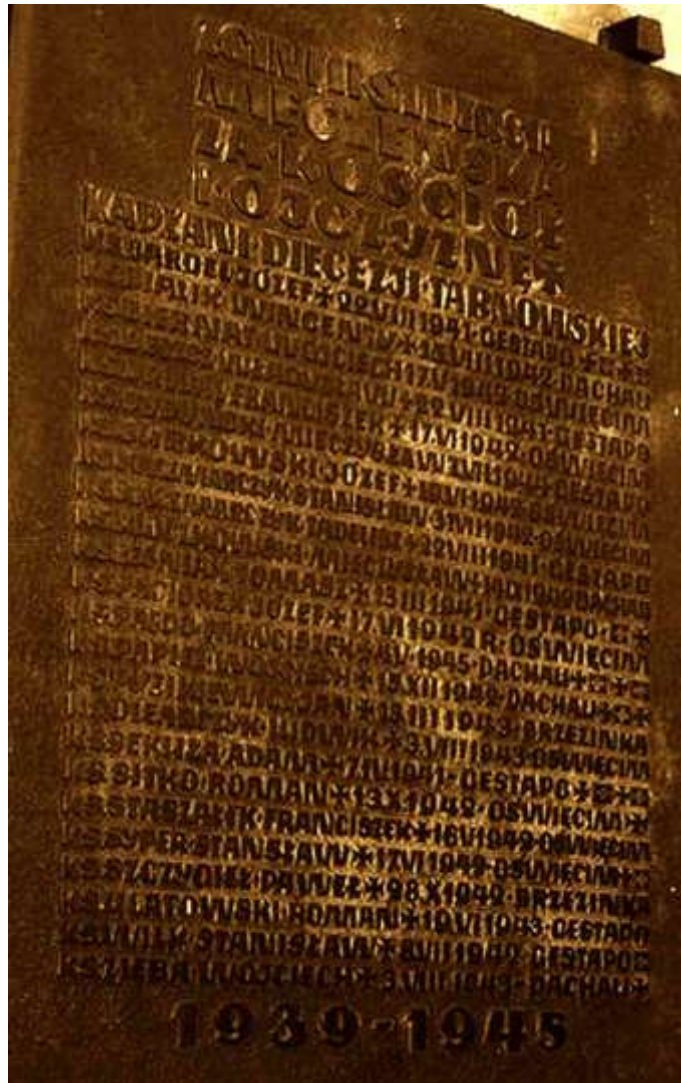
Fr Nowak Adam, „Tarnów Diocese priests 1786-1985 biographical dictionary”, vol. II, p. 53

ks. Wincenty Bialik
źródło: Archiwum Diecezjalne, Tarnów

Fr Vincent Bialik
source: Diocesan Archives, Tarnów

Tablica pamiątkowa, katedra, Tarnów

Commemorative plaque, cathedral, Tarnów

